

Education and Culture DG

EAC
EA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Education
and
Training

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΧΕΔΙΟ RELEASE για τη δια βίου μάθηση και την ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην Κύπρο

Παρουσίαση από τις:
Φροσούλα Πατσαλίδου, ερευνήτρια, &
Μαίρη Κουτσελίνη, επιστημονική υπεύθυνη του
προγράμματος

ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- Διασφάλιση της πρόσβασης όλων των εκπαιδευτικών στις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που τους καθιστούν αποτελεσματικούς
- Διασφάλιση ότι η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών είναι συνεκτική, συντονισμένη και παραπέμπει στις κατάλληλες πηγές
- Προώθηση κουλτούρας αναστοχασμού και έρευνας μεταξύ εκπαιδευτικών
- Προώθηση του κύρους και της αναγνώρισης του επαγγέλματος των εκπαιδευτικών και υποστήριξη επαγγελματισμού στη διδασκαλία (Commission of the European Communities, 2007)

Education and Culture DG

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΧΕΔΙΟ RELEASE

- ο Επιχειρεί να βοηθήσει στην ποιοτική αναβάθμιση της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών στην Κύπρο. Για το σκοπό αυτό:
  - i. Ερευνώνται διάφορες πρακτικές ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ως προς την αποτελεσματικότητά τους.
  - ii. Εντοπίζονται τα δυνατά σημεία, οι αδυναμίες και οι προκλήσεις για το υφιστάμενο σύστημα ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης.
  - iii. Εκπαιδεύονται τα διευθυντικά στελέχη των σχολείων να βοηθήσουν στην εφαρμογή αποτελεσματικών πρακτικών ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών.

Education and Culture DG

EAC
EA

Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΧΕΔΙΟ RELEASE:

- iv. Βοηθούνται οι εκπαιδευτικοί να υλοποιήσουν σχέδια δράσης με σκοπό την επαγγελματική τους ανάπτυξη και να συμμετάσχουν σε παιδαγωγικές συζητήσεις στα πλαίσια του σχολείου και της πλατφόρμας.

- v. Γίνεται προσπάθεια να συστηματοποιηθεί η ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στο επίπεδο της σχολικής μονάδας με σχεδιασμό συγκεκριμένων μέτρων από τις αρμόδιες αρχές.

Η ΕΝΔΟΪΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ο Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης

- European Commission (2002): 15-16% των εκπαιδευτικών στην Κύπρο συμμετέχουν στις δραστηριότητες ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης
- Θεοφιλίδης κ.ά. (2008): Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δραστηριότητες είναι μειωμένη σε ποσοστά κάτω του 50%.
- Karagiorgi et al. (2008): Κατά τη σχολική χρονιά 2005-2006, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στα προαιρετικά σεμινάρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ήταν συνολικά 1467.

Education and Culture DG

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Η ΕΝΔΟΪΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- **Θέματα συνοχής και καταλληλότητας του προγράμματος**
  - Επικαιροποίηση των θεμάτων του προγράμματος κατάρτισης των εκπαιδευτικών (Θεοφιλίδης κ.ά., 2008; Karagiorgi et al. 2008)
  - Να αφήνεται χρόνος στους συμμετέχοντες για αναστοχασμό και ενεργητική συμμετοχή (Θεοφιλίδης κ.ά., 2008; Karagiorgi et al., 2008)

Education and Culture DG

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Η ΕΝΔΟΪΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- ο Προώθηση κουλτούρας αναστοχασμού και έρευνας μεταξύ εκπαιδευτικών
  - Η συμμετοχή σε δραστηριότητες ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης γίνεται ως επί το πλείστον για σκοπούς ενημέρωσης για νέες εξελίξεις (Θεοφιλίδης, κ.ά., 2008).
- ο Προώθηση του κύρους και της αναγνώρισης του επαγγέλματος των εκπαιδευτικών
  - Δεν παρέχονται ευκαιρίες προβολής του έργου των εκπαιδευτικών.

Education and Culture DG

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- **Αυξάνεται η πρόσβαση των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δραστηριότητες και στο επίπεδο του σχολείου**
  - Εισαγωγική Επιμόρφωση με διάρκεια δύο χρόνια
  - Έμπειροι Εκπαιδευτικοί σε ρόλο μέντορα
  - Ανώτεροι Εκπαιδευτικοί σε κάθε σχολείο σε ρόλο μέντορα ή επιμορφωτή
  - Παραγωγή και Διάχυση Εκπαιδευτικού υλικού
- **Αυξάνεται η συνοχή του προγράμματος και ενισχύεται ο σεβασμός στις ανάγκες των εκπαιδευτικών**
  - Διαμορφωτική Αξιολόγηση
  - Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας
  - Προγράμματα επιμόρφωσης για εκπαιδευτικούς που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας

Education and Culture DG

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

1^ο ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ RELEASE:

ο Μάρτιος-Μάιος 2012

- Μεταανάλυση ερευνών για την αποτελεσματικότητα προγραμμάτων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών
- Συγκρότηση λίστας ελέγχου για την ποιότητα των προγραμμάτων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- Ποια τα δεδομένα που προκύπτουν μέσα από τις έρευνες για τα χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών προγραμμάτων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης;
- Υπάρχει συμφωνία ανάμεσα στα αποτελέσματα που προκύπτουν μέσα από διαφορετικές έρευνες;

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Α' Φάση: Συγκέντρωση ερευνών με θέμα την αποτελεσματικότητα προγραμμάτων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών
  - Βάση δεδομένων Academic Search Complete
    - Όροι αναζήτησης «teachers», και «in-service training»
    - Φιλτράρισμα άρθρων που δημοσιεύθηκαν μεταξύ 2007 και 2011
  - Συγκέντρωση δημοσιεύσεων απευθείας από επιστημονικά περιοδικά
    - Professional Development Journal, volumes 2007-2011
  - Συμπερίληψη διεθνούς έρευνας TALIS στην έρευνα

Education and Culture DG

EAC
EA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- ο **Β' Φάση:** Επιλογή δημοσιεύσεων που εξετάζουν την αποτελεσματικότητα διαφόρων επιμορφωτικών προγραμμάτων και πρακτικών
- ο **Γ' Φάση:** Συλλογή και ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν από τις έρευνες για τα χαρακτηριστικά των αποτελεσματικών προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ

- ο **Διεθνής Έρευνα TALIS**: Παράγοντες οι οποίοι ενισχύουν τη θετική εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων από τους/τις εκπαιδευτικούς

Μεγάλη διάρκεια	Θετικό κλίμα / Αποδοχή εκπαιδευτικών στο σχολείο
Ποικιλία δραστηριοτήτων	Ανατροφοδότηση
Εκτίμηση αναγκών	

- ο (European Union, 2010)

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive AgencyΠανεπιστήμιο
Κύπρου

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Χαρακτηριστικά αποτελεσματικών προγραμμάτων	Θετική συνεισφορά στη(ν)			Σύνολο
	Ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης	Βελτίωση της Πρακτικής	Βελτίωση των Αποτελεσμάτων των Παιδιών	
Διερεύνηση και Αναστοχασμός	18 (64%)	14 (58%)	5 (50%)	37 (61%)
Εποικοδομητική Ανατροφοδότηση	11 (39%)	12 (50%)	4 (40%)	27 (44%)
Ευελιξία Ανατροφοδότησης	5 (18%)	3 (13%)	0	8 (13%)
Ανατροφοδότηση Γενικά	14 (50%)	12 (50%)	4 (40%)	30 (49%)
Αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευτικών και με παιδ. συμβούλους	14 (50%)	2 (8%)	6 (60%)	22 (36%)
Υποστηρικτικό Κλίμα	10 (36%)	8 (33%)	4 (40%)	22 (36%)
Αλληλεπίδραση και Υποστηρικτικό κλίμα	18 (64%)	9 (38%)	7 (70%)	34 (56%)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Χαρακτηριστικά αποτελεσματικών προγραμμάτων	Θετική συνεισφορά στη(ν)			Σύνολο
	Ανάπτυξη επαγγελματικής συνείδησης	Βελτίωση της Πρακτικής	Βελτίωση των Αποτελεσμάτων των Παιδιών	
Υψηλή Αυτοπεποίθηση Εκπαιδευτικών	0 (0%)	0 (0%)	4 (40%)	4 (7%)
Χρησιμότητα-Καταλληλότητα Περιεχομένου/Θεμάτων προς Συζήτηση, Πηγών	12 (43%)	15 (63%)	6 (60%)	33 (53%)
Οργάνωση/Επικοινωνία των στόχων	6 (21%)	3 (13%)	0	9 (15%)
Παροχή Κινήτρων	4 (14%)	2 (8%)	1 (10%)	7 (11%)
Διάρκεια	4 (14%)	3 (13%)	4 (40%)	11 (18%)

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ο Διερεύνηση και Αναστοχασμός

Τα προγράμματα ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης και το σχολείο

- ενθαρρύνουν τους/τις εκπαιδευτικούς να συλλέγουν δεδομένα που έχουν άμεση σχέση με την πρόοδο των παιδιών
- ενθαρρύνουν τη συνεργασία ανάμεσα στους/στις εκπαιδευτικούς για τη δοκιμή καινοτόμων διδακτικών πρακτικών με στόχο τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των παιδιών
- παρέχουν/υποδεικνύουν στους/στις εκπαιδευτικούς συντονιστικό χρόνο για τη διερεύνηση συγκεκριμένων μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης
- ενθαρρύνουν τη συλλογή πληροφοριών/δεδομένων για την πρόοδο των παιδιών σε ειδικά διαμορφωμένους φακέλους
- ενθαρρύνουν τους εκπαιδευτικούς να αναστοχάζονται σε θέματα που έχουν σχέση με τη διδασκαλία και τη μάθηση σε τακτική βάση

Education and Culture DG

EACEA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ο Εποικοδομητική ανατροφοδότηση και διαφοροποίηση

Η ανατροφοδότηση των εκπαιδευτικών

- γίνεται τακτικά, με σκοπό τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των παιδιών,
- τεκμηριώνεται με βάση τα αποτελέσματα των παιδιών,
- παίρνει στοιχεία από τη μαθησιακή διαδικασία και κάνει συγκεκριμένες εισηγήσεις για βελτίωση,
- εστιάζεται πρωταρχικά στα θετικά σημεία του μαθήματος,
- γίνεται με διαφορετικούς τρόπους, π.χ. ανατροφοδότηση από φίλους/συναδέλφους, ανταλλαγή επισκέψεων και ιδεών ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς του ίδιου τμήματος ή του ίδιου μαθήματος.
- Ενθαρρύνεται η συνδιδασκαλία και ο από κοινού σχεδιασμός μεταξύ εκπαιδευτικών και με παιδαγωγικούς συμβούλους.
- Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνονται να ζητήσουν και να πάρουν ανατροφοδότηση και με δική τους πρωτοβουλία.

Education and Culture DG

EACEA

Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ο Αλληλεπίδραση και Υποστηρικτικό Κλίμα

- Το πρόγραμμα του σχολείου δίνει χρόνο για την οργάνωση τακτικών συναντήσεων διαλόγου σε παιδαγωγικά θέματα.
- Οι μέθοδοι σχηματισμού των ομάδων αποφεύγουν κινδύνους οι οποίοι δυνατό να οδηγήσουν στην απουσία διαλόγου.
- Οι ομάδες συζήτησης ενθαρρύνουν τη συζήτηση μεταξύ εκπαιδευτικών που διδάσκουν στην ίδια τάξη και/ή παρόμοια μαθήματα.
- Οι συναντήσεις βοηθούν στη διαμόρφωση συγκεκριμένων αποφάσεων σε σχέση με τη διδασκαλία από τους/τις εκπαιδευτικούς που παίρνουν μέρος σε αυτές.
- Η συζήτηση οικοδομεί πάνω στις ήδη υπάρχουσες εμπειρίες των εκπαιδευτικών.
- Η αφοσίωση, η αξιοπιστία και η δεκτικότητα των ατόμων της διευθυντικής ομάδας και των παιδαγωγικών συμβούλων εκφράζεται στις συζητήσεις που διεξάγονται σε κάθε επίπεδο.

Education and Culture DG

EACEA

Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Education
and
Training

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ο Περιεχόμενο και Υποστηρικτικό υλικό

Το περιεχόμενο των επιμορφωτικών δραστηριοτήτων εστιάζεται σε:

- αποτελεσματικές δεξιότητες διδασκαλίας / μάθησης.
- περιοχές στις οποίες οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

Το σχολείο αναζητά και προσφέρει πηγές οι οποίες

- βοηθούν στην εφαρμογή των διδακτικών δεξιοτήτων
- βοηθούν στην κατανόηση και επίλυση παιδαγωγικών ζητημάτων.

ο Επαρκής Οργάνωση και Επικοινωνία των στόχων

Το πρόγραμμα επαγγελματικής ανάπτυξης

- θέτει σαφείς στόχους και ενθαρρύνει την ενεργητική μάθηση.
- αξιοποιεί προϋπάρχουσες γνώσεις & εμπειρίες των εκπαιδευτικών.
- ενθαρρύνει τη συνεργασία και τη συζήτηση σε μικρές ομάδες
- Λαμβάνει υπόψη την ικανοποίηση και τις βελτιωτικές εισηγήσεις των συμμετεχόντων

Education and Culture DG

EAC
EA
Education, Audiovisual & Culture
Executive Agency

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ο Παροχή κινήτρων

Η υλοποίηση του προγράμματος

- ικανοποιεί τους/τις εκπαιδευτικούς.
- δεν οδηγεί σε αυξημένο φόρτο εργασίας.
- Στις περιπτώσεις των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών ή εκπαιδευτικών με αυξημένες ανάγκες επαγγελματικής ανάπτυξης, εφαρμόζονται επιπλέον κίνητρα όπως η μείωση του διδακτικού χρόνου.

ο Διάρκεια

- Ποικίλες δραστηριότητες
- Επαρκής χρόνος

